

ARAPÇA'DA
KELİME ÇEKİMLERİ
(SÂLİM FİİLLER)

MUSA ALAK
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Arap Dili ve Belâğatı Okutmanı

İSTANBUL
2000

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SİĞASI	MANASI
نَصَرٌ	Fi'l-i mâzî	Yardım etti
يَنْصُرُ	Fi'l-i muzârî	Yardım eder/ediyor/ edecek
نَصْرًا	Masdar-ı gayr-i mimî	Yardım etmek
نَاصِرٌ	İsm-i fâil	Yardım eden
مَنْصُورٌ	İsm-i mef'ûl	Yardım edilen
لَمْ يَنْصُرْ	Fi'l-i muzârî cahd-i mutlak	Yardım etmedi
لَمَّا يَنْصُرْ	Fi'l-i muzârî cahd-i müstağrak	Henüz yardım etmedi
مَا يَنْصُرْ	Fi'l-i muzârî nefy-i hâl	Yardım etmiyor
لَا يَنْصُرْ	Fi'l-i muzârî nefy-i istikbâl	Yardım etmeyecek
لَنْ يَنْصُرْ	Fi'l-i muzârî te'kîd-i nefy-i istikbâl	Asla yardım etmeyecek
لِيَنْصُرْ	Emr-i gâib	Yardım etsin
لَا يَنْصُرْ	Nehy-i gâib	Yardım etmesin
أَنْصُرْ	Emr-i hâzır	Yardım et
لَا تَنْصُرْ	Nehy-i hâzır	Yardım etme
مَنْصُرٌ	İsm-i zaman İsm-i mekân Masdar-ı mimî	Yardım etme zamanı Yardım etme mekânı Yardım etmek
نَصْرٌ	İsm-i âlet	Yardım etme aleti
نَصْرَةً	Masdar binâ-i merra	Bir kere yardım etmek
نِصْرَةً	Masdar binâ-i nevi	Bir nevi yardım etmek
نُصِيرٌ	İsm-i tasğîr	Küçük bir yardım
نَصْرِي	İsm-i mensûb	Yardım etmeye mensup
نَصَارٌ	Mübâlağa-i ism-i fâil	Çok yardım eden
أَنْصَرُ	İsm-i tafđîl	En çok yardım eden
مَا أَنْصَرَهُ	Fi'l-i taaccüb-i evvel	Acaip yardım etti
وَ أَنْصِرْ بِهِ	Fi'l-i taaccüb-i sâni	Ne acaip yardım etti

Aşağıdaki fiillerin manalarını sözlükten bulup, emsile-i muhtelifelerini çekerek, Kur'ân-ı Kerîm'deki kullanımalarını inceleyiniz¹.

بلغ:	بطل:	بسط:	برز:
ثقب:	ثبت:	ترك:	تجّر:
حجر:	حجب:	جنب:	جبر:
حسد:	حرق:	حرس:	حدث:
حصل:	حصر:	حصد:	حشر:
حلم:	حكم:	حظر:	حضر:
خلف:	خلد:	خطب:	خرج:
دلك:	درس:	دخل:	خلق:
رشد:	رزق:	رجم:	ذكر:
ركد:	رقد:	رقب:	رفق:
زعم:	زجر:	رمز:	ركض:
سفل:	سجن:	سجد:	ستر:
سلب:	سكن:	سكت:	سقط:
شرق:	شجر:	سلك:	سلف:
صدر:	صبغ:	شكرا:	شعر:
صلح:	صلب:	صرخ:	صدق:
طلب:	طرق:	طرد:	صمت:
عشر:	عيّر:	عبد:	طلع:
غرب:	عکف:	عزب:	عرج:
فحش:	فجر:	فتر:	غفل:
فسد:	فرق:	فرغ:	فرض:
قتل:	فقر:	فطر:	فسق:
قنت:	قعد:	قصر:	قرن:
كفل:	كفر:	كتم:	كتب:
نذر:	نبت:	مكر:	مكث:
نشر:	نشر:	نسك:	نسب:
نفذ:	نفح:	نظر:	نصر:
نكث:	نقض:	نقص:	نقر:
			هجر:

¹Bu konuda şu iki eserden yararlanılabilir: **Râgîb el-İsfahânî**, *el-Müfredât fî garîbi 'l-Kur'ân*; **Muhammed Fuâd Abdülbâkî**, *el-Mu'cemü 'l-müfehres li elfâzî 'l-Kur'âni 'l-Kerîm*.

FİİLLERDE SAYI, KEYFİYET (CİNSİYET) VE ŞAHIS

هُمْ Cemi Müzekker Gâib	هُمَا Tesniye Müzekker Gâib	هُوَ Müfred Müzekker Gâib
هُنَّ Cemi Müennes Gâibe	هُمَا Tesniye Müennes Gâibe	هِيَ Müfred Müennes Gâibe
أَنْتُمْ Cemi Müzekker Muhâtab	أَنْتُمَا Tesniye Müzekker Muhâtab	أَنْتَ Müfred Müzekker Muhâtab
أَنْتُنَّ Cemi Müennes Muhâtaba	أَنْتُمَا Tesniye Müennes Muhâtaba	أَنْتِ Müfred Müennes Muhâtaba
نَحْنُ Nefs-i Mütekellim Maa'l-ğayr	نَحْنُ Nefs-i Mütekellim Maa'l-ğayr	أَنَا Nefs-i mütekellim vahdeh

هُمْ Onlar (İkiden Fazla Erkek)	هُمَا Onlar (İki Erkek)	هُوَ O (Bir Erkek)
هُنَّ Onlar (İkiden Fazla Kadın)	هُمَا Onlar (İki Kadın)	هِيَ O (Bir Kadın)
أَنْتُمْ Siz (İkiden Fazla Erkek)	أَنْتُمَا Siz (İki Erkek)	أَنْتَ Sen (Bir Erkek)
أَنْتُنَّ Siz (İkiden Fazla Kadın)	أَنْتُمَا Siz (İki Kadın)	أَنْتِ Sen (Bir kadın)
	نَحْنُ Biz	أَنَا Ben

EMSİLE-İ MUTTARİDE

A – Fİ'L-İ MÂZÎ

MECHÛL

نُصِرُوا	نُصِرَا	نُصِرَ
نُصِرَنَ	نُصِرَتَا	نُصِرَتْ
نُصِرْتُمْ	نُصِرْتُمَا	نُصِرَتْ
نُصِرْتُنَّ	نُصِرْتُمَا	نُصِرَتِ
	نُصِرَنَا	نُصِرَتْ

MA'LÛM

نَصَرُوا	نَصَرَا	نَصَرَ
نَصَرَنَ	نَصَرَتَا	نَصَرَتْ
نَصَرْتُمْ	نَصَرْتُمَا	نَصَرَتْ
نَصَرْتُنَّ	نَصَرْتُمَا	نَصَرَتِ
	نَصَرَنَا	نَصَرَتْ

B – Fİ'L-İ MUZÂRÎ

MECHÛL

يُنْصَرُونَ	يُنْصَرَانِ	يُنْصَرُ
يُنْصَرَنَ	تُنْصَرَانِ	تُنْصَرُ
تُنْصَرُونَ	تُنْصَرَانِ	تُنْصَرُ
تُنْصَرَنَ	تُنْصَرَانِ	تُنْصَرِينَ
	نُنْصَرُ	أَنْصَرُ

MA'LÛM

يَنْصُرُونَ	يَنْصُرَانِ	يَنْصُرُ
يَنْصُرَنَ	تَنْصُرَانِ	تَنْصُرُ
تَنْصُرُونَ	تَنْصُرَانِ	تَنْصُرُ
تَنْصُرَنَ	تَنْصُرَانِ	تَنْصُرِينَ
	نَنْصُرُ	أَنْصُرُ

C – MASDAR-I GAYR-İ MİMÎ

نَصْرَاتْ	نَصْرَانِ	نَصْرًا
-----------	-----------	---------

D – İSM-İ FÂİL

نَاصِرُونَ (نَاصِرِينَ) ؛ نُصَارَ، نُصَرْ، نَصَرَةٌ	نَاصِرَانِ (نَاصِرِينَ)	نَاصِرٌ
نَاصِرَاتْ ؛ نَوَاصِرْ	نَاصِرَاتِانِ (نَاصِرِتِينَ)	نَاصِرَةٌ

E – İSM-İ MEF'ÛL

مَنْصُورُونَ (مَنْصُورِينَ) ؛ مَنَاصِرْ	مَنْصُورَانِ (مَنْصُورِينَ)	مَنْصُورٌ
مَنْصُورَاتْ	مَنْصُورَاتِانِ (مَنْصُورَتِينَ)	مَنْصُورَةٌ

F – Fİ'L-İ MUZÂRÎ CAHD-İ MUTLAK

MECHÛL

لَمْ يُنْصُرُوا	لَمْ يُنْصَرَا	لَمْ يُنْصَرْ
لَمْ يُنْصَرَنَّ	لَمْ تُنْصَرَا	لَمْ تُنْصَرْ
لَمْ تُنْصُرُوا	لَمْ تُنْصَرَا	لَمْ تُنْصَرْ
لَمْ تُنْصَرَنَّ	لَمْ تُنْصَرَا	لَمْ تُنْصَرِي
	لَمْ نُنْصَرْ	لَمْ أُنْصَرْ

MA'LÛM

لَمْ يَنْصُرَا	لَمْ يَنْصُرُوا	لَمْ يَنْصُرْ
لَمْ يَنْصُرُنَّ	لَمْ تَنْصُرَا	لَمْ تَنْصُرْ
لَمْ تَنْصُرُوا	لَمْ تَنْصُرَا	لَمْ تَنْصُرْ
لَمْ تَنْصَرَنَّ	لَمْ تَنْصُرَا	لَمْ تَنْصِري
	لَمْ نَنْصُرْ	لَمْ أَنْصُرْ

G – Fİ'L-İ MUZÂRÎ CAHD-İ MÜSTAĞRAK

MECHÛL

لَمَّا يُنْصُرُوا	لَمَّا يُنْصَرَا	لَمَّا يُنْصَرْ
لَمَّا يُنْصَرَنَّ	لَمَّا تُنْصَرَا	لَمَّا تُنْصَرْ
لَمَّا تُنْصُرُوا	لَمَّا تُنْصَرَا	لَمَّا تُنْصَرْ
لَمَّا تُنْصَرَنَّ	لَمَّا تُنْصَرَا	لَمَّا تُنْصِري
	لَمَّا نُنْصَرْ	لَمَّا أُنْصَرْ

MA'LÛM

لَمَّا يَنْصُرَا	لَمَّا يَنْصُرُوا	لَمَّا يَنْصُرْ
لَمَّا يَنْصُرُنَّ	لَمَّا تَنْصُرَا	لَمَّا تَنْصُرْ
لَمَّا تَنْصُرُوا	لَمَّا تَنْصُرَا	لَمَّا تَنْصُرْ
لَمَّا تَنْصَرَنَّ	لَمَّا تَنْصُرَا	لَمَّا تَنْصِري
	لَمَّا نَنْصُرْ	لَمَّا أَنْصُرْ

H – Fİ'L-İ MUZÂRÎ NEFY-İ HÂL

MECHÛL

مَا يُنْصُرُونَ	مَا يُنْصَرَانِ	مَا يُنْصَرْ
مَا يُنْصَرَنَّ	مَا تُنْصَرَانِ	مَا تُنْصَرْ
مَا تُنْصُرُونَ	مَا تُنْصَرَانِ	مَا تُنْصَرْ
مَا تُنْصَرَنَّ	مَا تُنْصَرَانِ	مَا تُنْصِري
	مَا نُنْصَرْ	مَا أُنْصَرْ

MA'LÛM

مَا يَنْصُرُونَ	مَا يَنْصَرَانِ	مَا يَنْصُرْ
مَا يَنْصُرُنَّ	مَا تَنْصَرَانِ	مَا تَنْصُرْ
مَا تَنْصُرُونَ	مَا تَنْصَرَانِ	مَا تَنْصُرْ
مَا تَنْصَرَنَّ	مَا تَنْصَرَانِ	مَا تَنْصِري
	مَا نَنْصُرْ	مَا أَنْصُرْ

I – Fİ'L-İ MUZÂRÎ NEFY-İ İSTİKBAL

MECHÛL

لَا يُنْصُرُونَ	لَا يُنْصَرَانِ	لَا يُنْصَرْ
لَا يُنْصَرَنَّ	لَا تُنْصَرَانِ	لَا تُنْصَرْ
لَا تُنْصُرُونَ	لَا تُنْصَرَانِ	لَا تُنْصَرْ
لَا تُنْصَرَنَّ	لَا تُنْصَرَانِ	لَا تُنْصِري
	لَا نُنْصَرْ	لَا أُنْصَرْ

MA'LÛM

لَا يَنْصُرُونَ	لَا يَنْصَرَانِ	لَا يَنْصُرْ
لَا يَنْصُرُنَّ	لَا تَنْصَرَانِ	لَا تَنْصُرْ
لَا تَنْصُرُونَ	لَا تَنْصَرَانِ	لَا تَنْصُرْ
لَا تَنْصَرَنَّ	لَا تَنْصَرَانِ	لَا تَنْصِري
	لَا نَنْصُرْ	لَا أَنْصُرْ

J – Fİ'L-İ MUZÂRÎ TE'KİD-İ NEFY-İ İSTİKBÂL

MECHÛL

لَنْ يُنْصُرُوا	لَنْ يُنْصَرَا	لَنْ يُنْصَرَ
لَنْ يُنْصَرَنَّ	لَنْ تُنْصَرَا	لَنْ تُنْصَرَ
لَنْ تُنْصُرُوا	لَنْ تُنْصَرَا	لَنْ تُنْصَرَ
لَنْ تُنْصَرَنَّ	لَنْ تُنْصَرَا	لَنْ تُنْصَرِي
	لَنْ نُنْصَرَا	لَنْ أَنْصَرَ

MA'LÛM

لَنْ يَنْصُرَا	لَنْ يَنْصُرُوا	لَنْ يَنْصُرَ
لَنْ تَنْصُرَا	لَنْ تَنْصُرُوا	لَنْ تَنْصُرَ
لَنْ تَنْصُرُوا	لَنْ تَنْصُرَا	لَنْ تَنْصُرَ
لَنْ تَنْصُرَنَّ	لَنْ تَنْصُرَا	لَنْ تَنْصُرِي
	لَنْ نَنْصُرَا	لَنْ أَنْصَرَ

K – EMR-İ GÂİB

MECHÛL

لِيُنْصُرُوا	لِيُنْصَرَا	لِيُنْصَرَ
لِيُنْصَرَنَّ	لِتُنْصَرَا	لِتُنْصَرَ

MA'LÛM

لِيُنْصُرُوا	لِيُنْصَرَا	لِيُنْصُرَ
لِيُنْصَرَنَّ	لِتُنْصَرَا	لِتُنْصَرَ

L – NEHY-İ GÂİB

MECHÛL

لَا يُنْصُرُوا	لَا يُنْصَرَا	لَا يُنْصَرَ
لَا يُنْصَرَنَّ	لَا تُنْصَرَا	لَا تُنْصَرَ

MA'LÛM

لَا يَنْصُرُوا	لَا يَنْصَرَا	لَا يَنْصُرَ
لَا يَنْصَرَنَّ	لَا تَنْصَرَا	لَا تَنْصُرَ

M – EMR-İ HÂZIR

MECHÛL

لِتُنْصُرُوا	لِتُنْصَرَا	لِتُنْصَرَ
لِتُنْصَرَنَّ	لِتُنْصَرَا	لِتُنْصَرِي

MA'LÛM

أُنْصُرُوا	أُنْصَرَا	أُنْصُرَ
أُنْصَرَنَّ	أُنْصَرَا	أُنْصَرِي

N – NEHY-İ HÂZIR

MECHÛL

لَا تُنْصُرُوا	لَا تُنْصَرَا	لَا تُنْصَرَ
لَا تُنْصَرَنَّ	لَا تُنْصَرَا	لَا تُنْصَرِي

MA'LÛM

لَا تَنْصُرُوا	لَا تَنْصَرَا	لَا تَنْصُرَ
لَا تَنْصَرَنَّ	لَا تَنْصَرَا	لَا تَنْصَرِي

O – İSM-İ ZAMAN, İSM-İ MEKÂN, MASDAR-I MİMÎ

مَنَاصِرٌ	مَنْصَارَانِ (مَنْصَارَيْنِ)	مَنْصَرٌ
-----------	------------------------------	----------

P – İSM-İ ÂLET

مناصِرُ	مِنْصَارَانِ (مِنْصَارَيْنِ)	مِنْصَرٌ
---------	------------------------------	----------

R - MASDAR BİNÂ-İ MERRA

نصراتٌ	نَصْرَتَانِ (نَصْرَتَيْنِ)	نَصْرَةً
--------	----------------------------	----------

S - MASDAR BİNÂ-İ NEVİ

نصراتٌ	نَصْرَتَانِ (نَصْرَتَيْنِ)	نَصْرَةً
--------	----------------------------	----------

T – İSM-İ TASĞİR

نصيرونَ (نصيرينَ)	نُصَيْرَانِ (نُصَيْرَيْنِ)	نُصَيْرٌ
نصيراتٌ	نُصَيْرَتَانِ (نُصَيْرَتَيْنِ)	نُصَيْرَةً

U – İSM-İ MENSÜB

نصريونَ (نصرىينَ)	نَصْرَيَانِ (نَصْرَيَيْنِ)	نَصْرِيٌّ
نصرياتٌ	نَصْرَيَاتَانِ (نَصْرَيَاتَيْنِ)	نَصْرِيَّةً

Ü – MÜBÂLAĞA-İ İSM-İ FÂİL

نصارُونَ (نصارِينَ)	نَصَارَانِ (نَصَارَيْنِ)	نَصَارٌ
نصاراتٌ	نَصَارَتَانِ (نَصَارَاتَيْنِ)	نَصَارَةً

V – İSM-İ TAFDÎL

أنصارُونَ (أنصارِينَ)؛ أناصرٌ	أَنْصَارَانِ (أَنْصَارَيْنِ)	أَنْصَرٌ
أنصارياتٌ	أَنْصَارَيَاتَانِ (أَنْصَارَيَاتَيْنِ)	أَنْصَارَيَةً

Y – Fİ'L-İ TAACCÜB-İ EVVEL

ما أَنْصَرَهُمْ	ما أَنْصَرَهُمَا	ما أَنْصَرَهُ
ما أَنْصَرَهُنَّ	ما أَنْصَرَهُمَا	ما أَنْصَرَهَا
ما أَنْصَرَكُمْ	ما أَنْصَرَكُمَا	ما أَنْصَرَكَ
ما أَنْصَرَكُنَّ	ما أَنْصَرَكُمَا	ما أَنْصَرَكِ
	ما أَنْصَرَنَا	ما أَنْصَرَنِي

Z – Fİ'L-İ TAACCÜB-İ SÂNÎ

أَنْصِرْ بِهِمْ	أَنْصِرْ بِهِمَا	أَنْصِرْ بِهِ
أَنْصِرْ بِهِنْ	أَنْصِرْ بِهِمَا	أَنْصِرْ بِهَا
أَنْصِرْ بِكُمْ	أَنْصِرْ بِكُمَا	أَنْصِرْ بِكَ
أَنْصِرْ بِكُنْ	أَنْصِرْ بِكُمَا	أَنْصِرْ بِكِ
	أَنْصِرْ بِنَا	أَنْصِرْ بِنِي

BÂBLAR

A – SÜLÂSÎ MÜCERRED BÂBLARI

1. Birinci Bâb:

الوزن: فَعَلٌ - يَفْعُلٌ

الموزون: نَصَرٌ - يَنْصُرُ

2. İkinci Bâb:

الوزن: فَعَلٌ - يَفْعُلٌ

الموزون: ضَرَبٌ - يَضْرِبُ

3. Üçüncü Bâb:

الوزن: فَعَلٌ - يَفْعُلٌ

الموزون: فَتَحٌ - يَفْتَحٌ

4. Dördüncü Bâb:

الوزن: فَعَلٌ - يَفْعُلٌ

الموزون: عَلَمٌ - يَعْلَمُ

5. Beşinci Bâb:

الوزن: فَعَلٌ - يَفْعُلٌ

الموزون: حَسْنٌ - يَحْسُنُ

6. Altıncı Bâb:

الوزن: فَعَلٌ - يَفْعُلٌ

الموزون: حَسِبٌ - يَحْسِبُ

B – SÜLÂSÎ MEZÎD BÂBLARI

(RUBÂİLER)

1. İf'âl Bâbı:

الوزن: أَفْعَلٌ - يُفْعِلٌ - إِفْعَالًا

الموزون: أَكْرَمٌ - يُكْرِمُ - إِكْرَامًا

2. Tef'îl Bâbı:

الوزن: فَعَلٌ - يَفْعَلٌ - تَفْعِيلًا

الموزون: فَرَّحٌ - يُفَرِّخُ - تَفْرِيحاً

3. Mufâale Bâbı:

الوزن: فَاعَلَ - يُفَاعِلُ - مُفَاعَلَةً / وَ فِعَالًا / وَ فِي عَالًا
الموزون: قَاتَلَ - يُقَاتِلُ - مُقَاتَلَةً / وَ قِتَالًا / وَ قِيَتَالًا
(ق ت ل)

(HUMÂSÎLER)

1. İnfiâl Bâbı:

الوزن: إِنْفَعَلَ - يَنْفَعِلُ - إِنْفَعَالًا
الموزون: إِنْكَسَرَ - يَنْكِسِرُ - إِنْكِسَارًا
(ك س ر)

2. İftiâl Bâbı:

الوزن: إِفْتَعَلَ - يَفْتَعِلُ - إِفْتَعَالًا
الموزون: إِجْتَمَعَ - يَجْتَمِعُ - إِجْتِمَاعًا
(ج م ع)

3. İf'âl Bâbı:

الوزن: إِفْعَلَ - يَفْعِلُ - إِفْعَالًا
الموزون: إِحْمَرَ - يَحْمِرُ - إِحْمِرَاءً
(ح م ر)

4. Tefa'ul Bâbı:

الوزن: تَفَعَّلَ - يَتَفَعَّلُ - تَفَعُّلًا
الموزون: تَكَلَّمَ - يَتَكَلَّمُ - تَكَلُّمًا
(ك ل م)

5. Tefâul Bâbı:

الوزن: تَفَاعَلَ - يَتَفَاعَلُ - تَفَاعُلًا
الموزون: تَبَاعَدَ - يَتَبَاعَدُ - تَبَاعُدًا
(ب ع د)

(SÜDÂSÎLER)

1. İstif'âl Bâbı:

الوزن: إِسْتَفَعَلَ - يَسْتَفَعِلُ - إِسْتَفَعَالًا
الموزون: إِسْتَخْرَجَ - يَسْتَخْرِجُ - إِسْتَخْرَاجًا
(خ ر ج)

2. İf'âl Bâbı:

الوزن: إِفْعَوَلَ - يَفْعَوِلُ - إِفْعَيَالًا
الموزون: إِعْشَوْشَبَ - يَعْشَوْشِبُ - إِعْشِيشَابَاً
(ع ش ب)

3. İf'ivvâl Bâbı:

الوزن: إِفْعَوَلَ - يَفْعَوِلُ - إِفْعَوَالًا
الموزون: إِجْلَوَذَ - يَجْلَوَذُ - إِجْلِوَادًا
(ج ل ذ)

4. İf'îlâl Bâbı:

الوزن: إِفْعَالٌ – يَفْعَالُ – إِفْعِيلَالٌ

(ح م ر)

الموزون: إِحْمَارٌ – يَحْمَارُ – إِحْمِيرَارٌ

C – RUBÂÎ MÜCERRED BÂBI

Dahrace (Fa'lele) Bâbı:

الوزن: فَعَلَ – يُفَعِّلُ – فَعَلَلَةً / و فِعَلَالٌ

الموزون: دَحْرَجٌ – يَدْحَرِجُ – دَحْرَجَةً / و دِحْرَاجًا

D – RUBÂÎ MEZÎD BÂBLARI

(HUMÂSÎ)

Tedahrace (Tefa'lül) Bâbı:

الوزن: تَفَعَّلَ – يَتَفَعَّلُ – تَفَعْلَلٌ

(د ح ر ج)

الموزون: تَدْحَرَجٌ – يَتَدْحَرِجُ – تَدْحُرْجَةً

(SÜDÂSÎLER)

1. Ihranceme (İf'înlâl) Bâbı:

الوزن: إِفْعَنَلَ – يَفْعَنِلُ – إِفْعَنَلَالٌ

(ح ر ج م)

الموزون: إِحْرَنَجَمٌ – يَحْرَنِجِمُ – إِحْرَنْجَامًا

2. İksaarra (İf'illâl) Bâbı:

الوزن: إِفْعَلَ – يَفْعَلُ – إِفْعِيلَالٌ

(ق ش ع ر)

الموزون: إِقْشَعَرٌ – يَقْشَعِرُ – إِقْشِعَرَارٌ

İKİNCİ BÂB

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SİĞASI	MANASI
صَرَبَ (صُرْبَ)	Fi'l-i mâzi	Vurdu
يَصْرِبُ (يُصْرِبُ)	Fi'l-i muzâri	Vurur / vuruyor / vuracak
صَرْبَاً	Masdar	Vurmak
صَارَبْ	İsm-i fâil	Vuran
مَصْرُوبْ	İsm-i mef'ûl	Vurulan
لَمْ يَصْرِبْ	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	Vurmadi
لَمَّا يَصْرِبْ	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	Henüz vurmadi
مَا يَصْرِبْ	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	Vurmuyor
لَا يَصْرِبْ	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	Vurmayacak
لَنْ يَصْرِبْ	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	Asla vurmayacak
لِيَصْرِبْ	Emr-i gâib	Vursun
لَا يَصْرِبْ	Nehy-i gâib	Vurmasın
إِصْرِبْ	Emr-i hâzır	Vur
لَا تَصْرِبْ	Nehy-i hâzır	Vurma
مَصْرِبْ	İsm-i zaman	Vurma zamanı
مَصْرِبْ	İsm-i mekân	Vurma mekanı
مَصْرِبْ	Masdar-ı mimî	Vurmak
مِصْرِبْ	İsm-i âlet	Vurma aleti
صَرْبَةً	Masdar binâ-i merra	Bir kere vurmak
صَرْبَةً	Masdar binâ-i nevi	Bir çeşit vurmak
صَرِبْ	İsm-i tasğîr	Küçük bir vuruş
صَرِبْيِ	İsm-i mensûb	Vurmaya mensup
صَرَابْ	Mübâlağa-i ism-i fâil	Çok vuran
أَصْرَبْ	İsm-i tafđîl	En çok vuran
مَا أَصْرَبْهُ	Fi'l-i taaccüb-i evvel	Acaip vurdu
أَصْرَبْهُ	Fi'l-i taaccüb-i sâni	Ne acaip vurdu

ÜÇÜNCÜ BÂB

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SİĞASI	MANASI
فَتَحَ (فتح)	Fi'l-i mâzi	Açıtı
يَفْتَحُ (يُفتَحُ)	Fi'l-i muzâri	Açar / açıyor / açacak
فَتْحًا	Masdar	Açmak
فَاتَّحْ	İsm-i fâil	Açan
مَفْتُوحٌ	İsm-i mef'ûl	Açılan
لَمْ يَفْتَحْ	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	Açmadı
لَمَّا يَفْتَحْ	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	Henüz açmadı
مَا يَفْتَحْ	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	Açmıyor
لَا يَفْتَحْ	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	Açmayacak
لَنْ يَفْتَحْ	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	Asla açmayacak
لِيَفْتَحْ	Emr-i gâib	Açsın
لَا يَفْتَحْ	Nehy-i gâib	Açmasın
إِفْتَحْ	Emr-i hâzır	Aç
لَا تَفْتَحْ	Nehy-i hâzır	Açma
مَفْتَحٌ	İsm-i zaman İsm-i mekân Masdar-i mîmî	Açma zamanı Açma makânı Açmak
مِفْتَحٌ	İsm-i âlet	Açma aleti
فَسْتَحَةً	Masdar binâ-i merra	Bir kere açmak
فِسْتَحَةً	Masdar binâ-i nevi	Bir çeşit açmak
فُتْيَّحٌ	İsm-i tasgîr	Küçük bir açış
فَتْحِيٌّ	İsm-i mensûb	Açmaya mensup
فَتَّاحٌ	Mübâlağa-i ism-i fâil	Çok açan
أَفْتَحُ	İsm-i tafđîl	En çok açan
مَا أَفْتَحَهُ	Fi'l-i taaccüb-I evvel	Acaip açtı
أَفْتَحْ بِهِ	Fi'l-i taaccüb-I sâni	Ne acaip açtı

DÖRDÜNCÜ BÂB

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SİĞASI	MANASI
عَلِمَ (عُلِمَ)	Fi'l-i mâzi	Bildi
يَعْلَمُ (يُعْلَمُ)	Fi'l-i muzâri	Bilir / biliyor / bilecek
عِلْمًا	Masdar	Bilmek
عَالِمٌ	İsm-i fâil	Bilen
مَعْلُومٌ	İsm-i mef'ûl	Bilinen
لَمْ يَعْلَمْ	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	Bilmedi
لَمَّا يَعْلَمْ	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	Henüz bilmedi
مَا يَعْلَمُ	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	Bilmiyor
لَا يَعْلَمُ	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	Bilmeyecek
لَنْ يَعْلَمَ	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	Asla bilmeyecek
لِيَعْلَمْ	Emr-i gâib	Bilsin
لَا يَعْلَمْ	Nehy-i gâib	Bilmesin
إِعْلَمْ	Emr-i hâzır	Bil
لَا تَعْلَمْ	Nehy-i hâzır	Bilme
مَعْلُومٌ	İsm-i zaman İsm-i mekân Masdar-i mimî	Bilme zamanı Bilme mekânı Bilmek
مَعْلَمٌ	İsm-i âlet	Bilme âleti
عَلْمَةً	Masdar binâ-i merra	Bir kere bilmek
عَلْمَةً	Masdar binâ-i nevi	Bir çeşit bilmek
عُلَيْمٌ	İsm-i tasgîr	Küçük bir bilgi
عِلْمِيٌّ	İsm-i mensûb	Bilgiyle ilgili
عَلَادُمٌ	Mübâlağa-i ism-i fâil	Çok bilen
أَعْلَمُ	İsm-i tafđîl	En çok bilen
مَا أَعْلَمَهُ	Fi'l-i taaccüb-i evvel	Acaip bildi!
أَعْلَمْ بِهِ	Fi'l-i taaccüb-i sâni	Ne acaip bildi!

BEŞİNCİ BÂB

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SİĞASI	MANASI
حُسْنَ (حُسْنَ)	Fi'l-i mâzi	Güzel oldu
يَحْسُنُ (يُحْسِنُ)	Fi'l-i muzâri	Güzel olur / oluyor / olacak
حُسْنَاً	Masdar	Güzel olmak
حَاسِنٌ	İsm-i fâil	Güzel olan
مَحْسُونٌ	İsm-i mef'ûl	
لَمْ يَحْسُنْ	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	Güzel olmadı
لَمَّا يَحْسُنْ	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	Henüz güzel olmadı
مَا يَحْسُنْ	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	Güzel olmuyor
لَا يَحْسُنْ	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	Güzel olmayacak
لَنْ يَحْسُنْ	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	Asla güzel olmayacak
لِيَحْسُنْ	Emr-i gâib	Güzel olsun
لَا يَحْسُنْ	Nehy-i gâib	Güzel olmasın
أُحْسِنْ	Emr-i hâzır	Güzel ol!
لَا تَحْسُنْ	Nehy-i hâzır	Güzel olma!
مَحْسَنٌ	İsm-i zaman İsm-i mekân Masdar-i mîmî	Güzel olma zamanı Güzel olma mekânı Güzel olmak
مِحْسَنٌ	İsm-i âlet	Güzel olma âleti
حَسْنَةً	Masdar binâ-i merra	Bir kere güzel olmak
حَسْنَةً	Masdar binâ-i nevi	Bir çeşit güzel olmak
حَسَنَةً	İsm-i tasgîr	Küçük bir güzellik
حُسْنِيٌّ	İsm-i mensûb	Güzel olmaya mensup
حَسَانٌ	Mübâlağa-i ism-i fâil	Çok güzel olan
أَحْسَنُ	İsm-i tafđîl	En güzel olan
مَا أَحْسَنَهُ	Fi'l-i taaccüb-i evvel	Acaip güzel oldu!
أَحْسِنْ بِهِ	Fi'l-i taaccüb-i sâni	Ne acaip güzel oldu!

ALTINCI BÂB

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SİĞASI	MANASI
حَسِبْ (حُسِبْ)	Fi'l-i mâzi	Zannetti
يَحْسِبْ (يُحْسِبْ)	Fi'l-i muzâri	Zanneder / ediyor / edecek
حُسْبَانًا	Masdar	Zannetmek
حَاسِبْ	İsm-i fâil	Zanneden
مَحْسُوبْ	İsm-i mef'ûl	Zannedilen
لَمْ يَحْسِبْ	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	Zannetmedi
لَمَّا يَحْسِبْ	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	Henüz zannetmedi
مَا يَحْسِبْ	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	Zannetmiyor
لَا يَحْسِبْ	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	Zannetmeyecek
لَنْ يَحْسِبْ	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	Asla zannetmeyecek
لِيَحْسِبْ	Emr-i gâib	Zannetsin
لَا يَحْسِبْ	Nehy-i gâib	Zannetmesin
إِحْسَبْ	Emr-i hâzır	Zannet
لَا تَحْسِبْ	Nehy-i hâzır	Zannetme
مَحْسِبْ	İsm-i zaiman	Zannetme zamanı
مَحْسَبْ	İsm-i mekân	Zannetme mekânı
مَحْسَبْ	Masdar-ı mimî	Zannetmek
مَحْسِبْ	İsm-i âlet	Zannetme âleti
حَسْبَةً	Masdar binâ-i merra	Bir kere zannetmek
حِسْبَةً	Masdar binâ-i nevi	Bir çeşit zannetmek
حُسِبْ	İsm-i tasğîr	Küçük bir zan
حُسْبَانِي	İsm-i mensûb	Zanla ilgili
حَسَابْ	Mübâlağa-i ism-i fâil	Çok zanneden
أَحْسَبْ	İsm-i tafđîl	En çok zanneden
مَا أَحْسَبْ	Fi'l-i taaccüb-i evvel	Acaip zannetti
أَحْسِبْ بِهِ	Fi'l-i taaccüb-i sâni	Ne acaip zannetti

İF'ÂL BÂBI

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SİĞASI	MANASI
أَكْرَمٌ (أَكْرَم)	Fi'l-i mâzi	
يُكْرِمُ (يُكْرِمُ)	Fi'l-i muzâri	
إِكْرَامًاً	Masdar	
مُكْرِمٌ	İsm-i fâil	
مُكْرِمٌ	İsm-i mef'ûl	
لَمْ يُكْرِمْ	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	
لَمَا يُكْرِمْ	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	
مَا يُكْرِمْ	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	
لَا يُكْرِمْ	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	
لَنْ يُكْرِمْ	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	
لِيُكْرِمْ	Emr-i gâib	
لَا يُكْرِمْ	Nehy-i gâib	
أَكْرَمٌ	Emr-i hâzır	
لَا تُكْرِمْ	Nehy-i hâzır	
	İsm-i zaiman İsm-i mekân Masdar-ı mimî	
	İsm-i âlet	
	Masdar binâ-i merra	
	Masdar binâ-i nevi	
	İsm-i tasgîr	
	İsm-i mensûb	
	Mübâlağa-i ism-i fâil	
	İsm-i tafđîl	
	Fi'l-i taaccüb-i evvel	
	Fi'l-i taaccüb-i sâni	

TEF'ÎL BÂBI

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SİĞASI	MANASI
فرح (فرح)	Fi'l-i mâzi	
يفرح (يفرح)	Fi'l-i muzâri	
تفریحا	Masdar	
مفرح	İsm-i fâil	
مفراح	İsm-i mef'ûl	
م يفرح	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	
لما يفرح	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	
ما يفرح	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	
لا يفرح	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	
لن يفرح	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	
ليفرح	Emr-i gâib	
لا يفرح	Nehy-i gâib	
فرح	Emr-i hâzır	
لا تفرح	Nehy-i hâzır	

C – MUFÂALE BABI

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SİĞASI	MANASI
	Fi'l-i mâzi	
	Fi'l-i muzâri	
	Masdar	
	İsm-i fâil	
	İsm-i mef'ûl	
	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	
	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	
	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	

	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	
	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	
	Emr-i gâib	
	Nehy-i gâib	
	Emr-i hâzır	
	Nehy-i hâzır	
	İsm-i zaman İsm-i mekân Masdar-ı mimî	
	İsm-i âlet	
	Masdar binâ-i merra	
	Masdar binâ-i nevi	
	İsm-i tasgîr	
	İsm-i mensûb	
	Mübâlağa-i ism-i fâil	
	İsm-i tafđîl	
	Fi'l-i taaccüb-i evvel	
	Fi'l-i taaccüb-i sâni	

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SÎĞASI	MANASI
Fi'l-i mâzi		
Fi'l-i muzâri		
Masdar		
İsm-i fâil		
İsm-i mef'ûl		
Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak		
Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak		
Fi'l-i muzâri nefy-i hâl		
Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl		
Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl		

	Emr-i gâib	
	Nehy-i gâib	
	Emr-i hâzır	
	Nehy-i hâzır	

(HUMÂSÎLER)

A – İNFİÂL BÂBI

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SÎĞASI	MANASI
	Fi'l-i mâzi	
	Fi'l-i muzâri	
	Masdar	
	İsm-i fâil	
	İsm-i mefûl	
	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	
	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	
	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	
	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	
	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	
	Emr-i gâib	
	Nehy-i gâib	
	Emr-i hâzır	
	Nehy-i hâzır	

B – İFTİÂL BÂBI

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SÎĞASI	MANASI
	Fi'l-i mâzi	
	Fi'l-i muzâri	
	Masdar	

	İsm-i fâil	
	İsm-i mef'ûl	
	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	
	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	
	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	
	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	
	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	
	Emr-i gâib	
	Nehy-i gâib	
	Emr-i hâzır	
	Nehy-i hâzır	

C – İF’İLÂL BABI

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SİĞASI	MANASI
Fi'l-i mâzi		
Fi'l-i muzâri		
Masdar		
İsm-i fâil		
İsm-i mef'ûl		
Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak		
Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak		
Fi'l-i muzâri nefy-i hâl		
Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl		
Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl		
Emr-i gâib		
Nehy-i gâib		
Emr-i hâzır		
Nehy-i hâzır		

D – TEFA’UL BABI**EMSİLE-İ MUHTELİFE**

KELİME	SİĞASI	MANASI
	Fi'l-i mâzi	
	Fi'l-i muzâri	
	Masdar	
	İsm-i fâil	
	İsm-i mefûl	
	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	
	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	
	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	
	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	
	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	
	Emr-i gâib	
	Nehy-i gâib	
	Emr-i hâzır	
	Nehy-i hâzır	

E – TEFÂUL BABI**EMSİLE-İ MUHTELİFE**

KELİME	SİĞASI	MANASI
	Fi'l-i mâzi	
	Fi'l-i muzâri	
	Masdar	
	İsm-i fâil	
	İsm-i mefûl	
	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	
	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	
	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	

	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	
	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	
	Emr-i gâib	
	Nehy-i gâib	
	Emr-i hâzır	
	Nehy-i hâzır	

(SÜDÂSÎLER)

A – İSTİF’ÂL BABI

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SÎĞASI	MANASI
	Fi'l-i mâzi	
	Fi'l-i muzâri	
	Masdar	
	İsm-i fâil	
	İsm-i mef'ûl	
	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	
	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	
	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	
	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	
	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	
	Emr-i gâib	
	Nehy-i gâib	
	Emr-i hâzır	
	Nehy-i hâzır	

B – İF’ÂL BABI

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SÎĞASI	MANASI
	Fi'l-i mâzi	

	Fi'l-i muzâri	
	Masdar	
	İsm-i fâil	
	İsm-i mef'ûl	
	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	
	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	
	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	
	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	
	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	
	Emr-i gâib	
	Nehy-i gâib	
	Emr-i hâzır	
	Nehy-i hâzır	

C – İF'IVVÂL BABI

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SİĞASI	MANASI
Fi'l-i mâzi		
Fi'l-i muzâri		
Masdar		
İsm-i fâil		
İsm-i mef'ûl		
Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak		
Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak		
Fi'l-i muzâri nefy-i hâl		
Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl		
Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl		
Emr-i gâib		
Nehy-i gâib		
Emr-i hâzır		
Nehy-i hâzır		

	Emr-i hâzır	
	Nehy-i hâzır	

D – İF’ÎLÂL BABI

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SİĞASI	MANASI
	Fi'l-i mâzi	
	Fi'l-i muzâri	
	Masdar	
	İsm-i fâil	
	İsm-i mef'ûl	
	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	
	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	
	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	
	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	
	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	
	Emr-i gâib	
	Nehy-i gâib	
	Emr-i hâzır	
	Nehy-i hâzır	

III – RUBÂÎ MÜCERRED BABI

DAHRACE BABI

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SİĞASI	MANASI
	Fi'l-i mâzi	
	Fi'l-i muzâri	
	Masdar	
	İsm-i fâil	
	İsm-i mef'ûl	

	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	
	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	
	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	
	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	
	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	
	Emr-i gâib	
	Nehy-i gâib	
	Emr-i hâzır	
	Nehy-i hâzır	

IV – RUBÂÎ MEZÎD BABLARI

(HUMÂSÎ)

TEDAHRACE BABI

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SÎĞASI	MANASI
Fi'l-i mâzi		
Fi'l-i muzâri		
Masdar		
İsm-i fâil		
İsm-i mef'ûl		
Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak		
Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak		
Fi'l-i muzâri nefy-i hâl		
Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl		
Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl		
Emr-i gâib		
Nehy-i gâib		
Emr-i hâzır		
Nehy-i hâzır		

(SÜDÂSÎLER)

A – İHRANCEME BABI

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SİĞASI	MANASI
	Fi'l-i mâzi	
	Fi'l-i muzâri	
	Masdar	
	İsm-i fâil	
	İsm-i mef'ûl	
	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	
	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	
	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	
	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	
	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	
	Emr-i gâib	
	Nehy-i gâib	
	Emr-i hâzır	
	Nehy-i hâzır	

B – İKŞAARRA BABI

EMSİLE-İ MUHTELİFE

KELİME	SİĞASI	MANASI
	Fi'l-i mâzi	
	Fi'l-i muzâri	
	Masdar	
	İsm-i fâil	
	İsm-i mef'ûl	
	Fi'l-i muzâri cahd-i mutlak	
	Fi'l-i muzâri cahd-i müstağrak	

	Fi'l-i muzâri nefy-i hâl	
	Fi'l-i muzâri nefy-i istikbâl	
	Fi'l-i muzâri te'kîd-i nefy-i istikbâl	
	Emr-i gâib	
	Nehy-i gâib	
	Emr-i hâzır	
	Nehy-i hâzır	